

Bit ćemo uvijek, — i u decenijima i stoljećima, što dolaze — sinovski odani Petru i papinskom Rimu. Ne ćemo napustiti linije. Ostat ćemo i dalje, kao i dosada, katolički narod. Molit ćemo se za Crkvu i za Papu. Slušat ćemo Papu. Ne ćemo biti među onima, što hoće da s njim vode polemične »dijaloge«. Ne ćemo mu dijeliti savjeta, lekcija, ukora. Ne ćemo pledirati ni za »sestrinske« ni za »autonomne« Crkve. A ni za nove, »šire« i »blaže«, formule primata, koje bi imale stegnuti njegovu inicijativu i vlast. Mi ćemo biti uvijek zamo za formulu iz Cezareje Filipove, sa Genezaretskog jezera, sa I. vatikanskog koncila. Uvijek ćemo se oko Pape okupljati; uvijek s Papom solidarizirati. Njegove parole bit će i naše parole. Njegov program i naš program. Njegov stav i naš stav. I u velikim dilemama sadašnjosti. Sadašnjosti, ali i budućnosti.

Obećajemo to danas Pavlu VI., preko našega Kardinala. Obećajemo to i našem Kardinalu. Obvezao nas je na to Sveti Otac svojim povjerenjem. A naš je Kardinal i otišao s tom misijom, — ili, barem, i s tom misijom, — u Rim. Kao naš čovjek. Kao predstavnik jednoga živoga i savijesnoga katolicizma. Kao još jedna, — najnovija, — kopča u dugoj povijesti prijateljstva i ljubavi između papinskog Rima i katoličke Hrvatske. Da pomaže Crkvi i Papi u ove presudne i kritične dane. Ispred sviju nas. Sa svima nama.

Neka mu je sretno, našem Kardinalu! Prate ga naše molitve. Neka u ime sviju nas pozdravi našega dragoga Svetoga Oca, Pavla VI.! On je naš. Mi smo njegovi. »Antemurale christianitatis«. Jučer, danas i sutra!

Dr Čedomil Čekada

PJEVANA MISA UZ NAJJEDNOSTAVNIJI I NAJLAKŠI NAČIN

5. ožujka prošle godine objelodanila je Sveta Kongregacija Obreda jednu novu instrukciju o glazbi u Svetom Bogoslužju — *Instructio de musica in sacra Liturgia*. — Taj se službeni dokumenat Crkve o glazbi u bogoslužju nadovezuje na druge crkvene dokumente, koji rade o istom predmetu: na Motu proprio Pija X., na *Instructio de Musica sacra et sacra Liturgia* od 3. IX 1958. na *Constitutio de sacra Liturgia II Vat. Sabora*, na *Instructio de sacra Liturgia recte ordinanda* od 26. IX 1964.

U ovoj zadnjoj Instrukciji se kaže, da ona ne donosi čitavo zakonodavstvo o svetoj glazbi, nego samo postavlja glavna pravila, koja su najpotrebnija za ovo naše vrijeme i hoće da riješi neke poteškoće, koje su iskrsle kod primjenjivanja pravila o uređenju liturgije i aktivnom sudjelovanju vjernika. (Br. 2 i 3).

Moglo bi se reći, da je ova zadnja Instrukcija o glazbi u Svetom Bogoslužju osobito važna zato što omogućuje pjevanu misu na najlakši i najjednostavniji način što se može zamisliti.

Prije svega moramo naglasiti, da ova Instrukcija, kao i svi drugi dokumenti, koji raspravljaju o ovom predmetu, toplo preporučuje pjevanu misu, gdje god se ona može ikako dolično ostvariti. Tako br. 5 kaže: »Liturgijska akcija poprima plemenitiji oblik, kad se obavlja uz pjevanje, kad službenici svih stupnjeva vrše svoje službe pjevajući, kad narod u njoj sudjeluje pjevajući. Jer na taj način se molitva ugodnije izražava, otajstvo Liturgije i njezin hijerarhijski značaj svojstven zajednici jasnije se očituje, jedinstvom pjevanja uspješnije se postiže jedinstvo srdaća, duh se sjajem svetih stvari lakše podiže na više, te čitavo liturgijsko slavlje jasnije predočuje ono slavlje, koje se odvija u svetom gradu Jeruzalemu. Zato neka pastiri duša marljivo nastoje, da se ostvari ovakav način slavljenja Euharistije.«

A br. 16 kaže »Ne može se zamisliti ništa svečanije ili ugodnije u svetim obredima, nego kad čitava sakupljena zajednica svoju vjeru i pobožnost izražava pjevanjem. Zato neka se marljivo promiče aktivno sudjelovanje čitavog naroda u pjevanju.«

Br. 27 kaže: »Što se tiče slavljenja Euharistije s narodom, osobito u nedjelje i blagdane treba dati prvenstvo pjevanoj misi, pa i više puta u isti dan.«

Ono na što upravo želimo svratiti pažnju dušobrižnika i vođa crkvenog pjevanja po našim crkvama i samostanima jest to, da ova Uputa o glazbi u Svetom Bogoslužju omogućuje pjevanu misu na najlakši i najjednostavniji način.

U br. 28 se kaže: »Neka se zadrži razlika između svečane mise, pjevane i recitirane, kako je utvrđeno Instrukcijom o Svetoj Glazbi od 3. IX 1958. prema starim i važećim liturgijskim zakonima. Ipak se za pjevanu misu radi

pastoralne koristi uvode stupnjevi sudjelovanja, da prema mogućnostima svakog skupa vjernika bude lakše misu pjevanjem učiniti svečanijom.

Stupnjevi se ipak tako postavljaju, da se prvi može upotrebljavati sam, a drugi i treći bilo cjelovit bilo djelomičan, ne smije se nikada upotrebljavati bez pravoga.«

Brojevi 29 i 30 određuju, što se u misi ima pjevati na prvom, što na drugom, a što na trećem stupnju pjevane mise.

Na pjevanoj misi prvog stupnja svećenik pjeva pozdrave: Gospodin s vama i prvu molitvu, prikaznu, i pričesnu molitvu, aklamacije kod Evandjelja, Predslovlje s dijalogom, Svet, završnu doksologiju Kanona, Oče naš s uvodom i embolizmom, Mir Gospodnji i Idite u miru, a narod pjeva odgovore.

Na pjevanoj misi drugog stupnja pjeva se sve što na misi prvog stupnja i još: Gospodine smiluj se, Slava i Jaganjče Božji, Vjerovanje i Molitva vjernika.

Na pjevanoj misi trećega stupnja pjeva se sve što na misi prvog i drugog stupnja i još: Ulazna, pričesna pjesma, pjesma poslije Čitanja, Aleluja, a mogu se slobodno pjevati ili čitati Poslanica i Evandjelje.

Crkva želi i preporuča, da se sveta misa pjeva, osobito u nedjelje i blagdane, pa i više puta u isti dan, jer misa na taj način postaje svečanija, preglednija, bolje se doživljuje i donosi veći plod dušama. Ipak se mora priznati, da nije uvijek lako pjevati čitavu misu, sve njezine dijelove: dovoljno neizvježbani pjevači i puk, pomanjkanje glasova, neodgojenost vjernika, ograničenost vremena, prevelika zima, ili vrućina, opasnost od oduljivanja, itd. I evo Crkva u takvim slučajevima daje mogućnost ovom Instrukcijem, da uz minimalni napor i uz najmanje muzičke sposobnosti misa ipak bude svečanija, preglednija i ugodnija, t. j. da se pjeva barem po prvom stupnju pjevane mise, da naime svećenik pjeva ono što na njega spada, a narod da pjeva samo odgovore, aklamacije i amen na svršetku molitava.

Svećenik pjeva pozdrave: Gospodin s Vama, molitve, aklamacije prije Prefacije, Prefaciju, Oče naš, Idite u miru, a narod samo pjeva odgovore. Za taj stupanj pjevane mise ne treba zaista nikakvog zbrca. Pa čak iako ne dobije odgovor na pozdrave i aklamacije svježim glasovima izvježbanih pjevača, nego slabim glasovima običnog puka, pa

čak niti sasvim notalno ispravno, misa će ipak biti svečanija i ugodnija. Tri pjevane molitve postanu razgovjetnije, njihov smisao se bolje doživi, aklamacija prije Prefacije uvijek djeluju svečano i ugodno, Prefacija pjevana je vječno lijepa i nikada ne može postati dosadna. Sadržajno Prefacija je obično kratki, veoma sažeti smisao čitavog blagdana i otajstva, koji se slavi, pa kad se pjeva, jače se usječe u dušu i srce. Pjevani »Idite u miru« daje svečani i ugodni finale svetoj misi. Naravno cjeloviti učinak pjevane mise prvog stupnja bit će tim veći i ugodniji, što svećenik ima ljepši glas, što točnije pjeva. Ali s osrednjim glasom svećenika, misa će dobiti svečaniji i ugodniji karakter, samo ako pjeva razgovjetno, iz duše, bez žurbe.

Zašto dakle da lišavamo misu ovog sjaja, u koji je Crkva želi zaodjenuti? Zašto da lišavamo misu jačeg i spasonosnijeg učinka, koji bi mogla imati? Zašto ne bismo često prakticirali ovaj prvi stupanj pjevane mise, kad je to tako lako! Dosta bi bilo, da svećenik prije mise s par riječi rastumači misne tekstove, da upozori i potakne vjernike: Ja ću dijelove mise, koji na mene spadaju pjevati, a vi samo odgovarajte pjevajući: I s duhom tvojim, Amen, Imamo kod Gospodina, Dostojno je i pravedno, Bogu hvala. Ovim načinom misa bi se vrlo malo, ili gotovo ništa oduljila, osobito ako bi svećenik ispravno pjevao ne odugovlačeći, kao što i zahtjeva estetika grgurskog pjevanja.

Ovaj način pjevane mise mogao bi se primijeniti u raznim zgodama. Na pr. kad je radi kojekakvih uzroka oskudica pjevača, kad vlada velika zima ili vrućina, kad veća pastoralna korist traži da se misa ne odulji, da joj ipak damo svečanost i sjaj, koliko je moguće.

U gradskim dobro posjećenim crkvama, bilo župskim, bilo samostanskim, po dosadašnjoj praksi bila bi samo jedna pjevana misa ili župska ili konventualna. Sve ostale mise su tihe. Zašto ne bismo učinili, što do nas stoji, da i vjernici koji dolaze na druge mise, bolje osjete otajstvo, koje se slavi, da dožive blagdan, da se u njima razbude pobožni osjećaji i dobre odluke? Jer Instrukcija u br. 46 kaže: *Magna est musicae sacrae efficacia ad fidelium pietatem alendam* - sveta glazba vrši veliki utjecaj na njegovanje pobožnosti vjernika -.

Pjevana misa prvog stupnja mogla bi se upotrebljavati često, a u nekim prilikama i stalno: na pr. na nekim misama u gradskim crkvama kao što smo prije rekli. Ali ona

bi se mogla upotrebljavati kao početna i privremena faza u uvođenje vjernika u sve veće i potpuno sudjelovanje u svetoj misi. Jer ne smijemo zaboraviti, da sudjelovanje naroda, ne samo unutarne nego i vanjsko, ostaje cilj pastoralne brige svakoga svećenika, kako to govori Instrukcija u br. 16: »Primjernom katehezom i vježbama neka se narod postepeno uvodi u sve veće, pače u puno sudjelovanje u onomu, što na njega spada.«

Ova Instrukcija doista dozvoljava, da se neki dijelovi mise, koji spadaju na vjernike mogu povjeriti zboru, da ih pjeva (br. 16 c), osobito ako vjernici još nijesu dovoljno poučeni ili ako je pjevanje višeglasno, ali izričito zabranjuje, da zbor sve pjeva, a narod da šuti: *Probandus autem non est usus tribuendi uni scholae cantorum universum cantum totius »Proprii« totiusque »Ordinarii«, populo a participatione in cantu penitus excluso* — nikako se ne odobrava običaj, da zbor pjeva sve nepromjenljive i promjenljive dijelove mise, i da se narod potpuno isključi iz pjevanja.

Crkvi je poslije II. Vatikanskog Sabora do toga, da svaki svećenik tako celebrira svetu misu, da ona bude vjernicima što korisnija, što plodonosnija, da uvijek bude što je moguće svečanija i sa što potpunijim učešćem Božjega puka. To svakako treba da bude briga i svakog savjesnog svećenika.

P. Milan Šesnić O. P.

SVETOPISEMSKA RAZLAGA MAŠNIH DELOV (nadaljevanje)

DUHOVNIŠKI BLAGOSLOV

Morda zlepa ni kako duhovniško opravilo vsebinsko tako izvotljeno kot delitev blagoslova. Blagoslavljam vse, ne da bi se prav zavedali, kaj blagoslov je in kaz z njim naklanjamo ljudem ali stvarjem. Blagoslov ni zakrament in zato ne učinkuje *ex opere operato*. Blagoslov je zakramental. V nas učinkuje le toliko, kolikor z njim sodelujemo in s kakšno dispozicijo ga sprejemamo. Nevernim blagoslov ne pomeni nič, lahkovernim pa včasnih preveč. Zanje je nekaka magična sila, ki naj dela čudeže. Blagoslovljen predmet postane trdnjava njihove varnosti. Če bi to zau-